32000D0368

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 19. mája 2000

opravujúce smernicu č. 98/98/ES, ktorou sa po 25. – krát prispôsobuje technickému pokroku smernica Rady 67/548/EHS o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa klasifikácie, balenia a označovania nebezpečných látok

(oznámené pod číslom dokumentu C(2000) 1333)

(Text s významom pre Európsky hospodársky priestor (EHP))

(2000/368/ES)

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na smernicu Rady č. 67/548/EHS z 27. júna 1967 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa klasifikácie, balenia a označovania nebezpečných látok [1], naposledy zmenenú a doplnenú smernicou Európskeho parlamentu a Rady 1999/33/ES [2], najmä na jej článok 28,

keďže:

(1) príloha VI k smernici č. 67/548/EHS obsahuje príručku ku klasifikácii a označovaniu nebezpečných látok a prípravkov. Príloha VI bola naposledy zmenená a doplnená prílohou 4 k smernici č. 98/98/ES [3]. Časti 3.2.3, 3.2.8, 6.2 a 8 prílohy 4 k smernici č. 98/98/ES nie sú úplné. V dôsledku toho je nevyhnutné opraviť prílohu 4 k smernici 98/98/ES.

(2) Opatrenia uvedené v tejto smernici sú v súlade so stanoviskom Výboru na prispôsobovanie sa smerníc technickému pokroku pri odstraňovaní technických prekážok obchodu s nebezpečnými látkami a prípravkami,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Príloha 4 k smernici č. 98/98/ES sa nahrádza prílohou k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Toto rozhodnutie je adresované členským štátom.

V Bruseli 19. mája 2000

Za Komisiu

Margot WALLSTRÖM

člen Komisie

---

(1) Ú. v. ES 196, 16.8.1967, s. 1.
(2) Ú. v. ES L 199, 30.7.1999, s. 57.
(3) Ú. v. ES L 355, 30.12.1998, s. 1.

PRÍLOHA

„PRÍLOHA 4

1.6. Čo sa týka látok, údaje potrebné na klasifikáciu a označovanie je možné získať nasledovne:

a) pokiaľ ide o látky, pre ktoré sa vyžadujú informácie uvedené v prílohe VII, väčšina z potrebných údajov na klasifikáciu a označenie sa nachádza v základnej sade. Táto klasifikácia a označenie musia byť v prípade potreby skontrolované, ak sú k dispozícii ďalšie informácie (príloha VIII);

b) pokiaľ ide o iné látky (napr. látky spomínané v časti 1.5), údaje potrebné na klasifikáciu a označenie môžu byť v prípade potreby získané z niekoľkých rôznych zdrojov, napríklad z výsledkov predchádzajúcich testov, informácií vyžadovaných medzinárodnými predpismi na prepravu nebezpečných látok, informácií pochádzajúcich z referenčných prác a literatúry alebo poznatkov z praktických skúseností. Kde je to vhodné, môžu sa vziať do úvahy aj výsledky overených vzťahov zloženie–pôsobenie a odborný posudok.

Čo sa týka prípravkov, údaje potrebné na klasifikáciu a označovanie je možné získať nasledovne:

a) ak ide o fyzikálno-chemické údaje, použitím metód uvedených v prílohe V. Pri plynných prípravkoch môže byť pre horľavosť a oxidačné vlastnosti použitá výpočtová metóda (pozri kapitola 9);

b) ak ide o údaje týkajúce sa účinku na zdravie:

— použitím metód uvedených v prílohe V a/alebo použitím obvyklej metódy, spomínanej v článku 3 ods. 5 písm. a) až i) smernice č. 88/379/EHS, alebo v prípade označenia špecifického rizika R65, použitím pravidiel uvedených v časti 3.2.3,

— ak však ide o vyhodnotenie karcinogénnych, mutagénnych a reprodukčných vlastností, použitím obvyklej metódy spomínanej v článku 3 ods. 5 písm. j) až q) smernice č. 88/379/EHS.

Poznámka týkajúca sa uskutočňovania testov na zvieratách

Uskutočňovanie testov na zvieratách s cieľom získať experimentálne údaje je upravené ustanoveniami smernice č. 86/609/EHS, týkajúcej sa ochrany zvierat používaných na experimentálne účely.

1.7.2. *Použitie kritérií príručky pre látky*

Základné kritériá stanovené v tejto prílohe sú priamo použiteľné, ak príslušné údaje boli získané testovacími metódami porovnateľnými s tými, ktoré sú popísané v prílohe V. V ostatných prípadoch musia byť dostupné údaje zhodnotené porovnaním použitých testovacích metód s tými, ktoré sú uvedené v prílohe V a s pravidlami uvedenými v tejto prílohe na stanovenie vhodnej klasifikácie a označenia.

V niektorých prípadoch sa môžu vyskytnúť pochybnosti v súvislosti s použitím náležitých kritérií, zvlášť tam, kde tieto vyžadujú použitie odborného posudku. V takýchto prípadoch by výrobca, distribútor alebo dovozca mal látku predbežne klasifikovať a označiť na základe posúdenia dostupných informácií kvalifikovanou osobou.

Bez toho, aby bol dotknutý článok 6, ak bol použitý horeuvedený postup a ak sa vyskytli obavy z možných nezrovnalostí, je možné podať návrh na zapísanie predbežnej klasifikácie do prílohy I. Návrh by sa mal predložiť jednému z členských štátov a mali by ho sprevádzať príslušné vedecké údaje (pozri tiež časť 4.1).

Podobný postup sa môže použiť, ak sú zistené informácie, ktoré vyvolávajú pochybnosti o presnosti existujúceho záznamu v prílohe I.

2.2.2.1. Poznámkytýkajúcesaperoxidov

Čo sa týka výbušnosti, organický peroxid alebo jeho prípravok v podobe, v akej sa uvádza na trh, je klasifikovaný podľa kritérií uvedených v časti 2.2.1 na základe testov uskutočnených v súlade s metódami uvedenými v prílohe V.

Čo sa týka oxidačných vlastností, pri organických peroxidoch nie je možné použiť súčasné metódy prílohy V.

Pokiaľ ide o látky, organické peroxidy, ktoré ešte nie sú klasifikované ako výbušné, sa klasifikujú ako nebezpečné na základe ich štruktúry (napr. R-O-O-H; R_1 — O-O-R_2).

Prípravky, ktoré ešte nie sú klasifikované ako výbušné, sa klasifikujú pomocou výpočtovej metódy, založenej na percentuálnom obsahu aktívneho kyslíka, popísanej v časti 9.5.

Akýkoľvek organický peroxid alebo jeho prípravok, ktorý ešte nie je klasifikovaný ako výbušný, sa klasifikuje ako oxidujúci, ak tento peroxid alebo jeho prípravok obsahuje:

— viac ako 5 % organických peroxidov, alebo

— viac ako 0,5 % dostupného kyslíka z organických peroxidov, a viac ako 5 % peroxidu vodíka.

3.2.3. *Škodlivé*

Látky a prípravky sa klasifikujú ako škodlivé a bude im priradený výstražný symbol nebezpečnosti ‚Xn' a označenie nebezpečenstva ‚škodlivé' v súlade s ďalej stanovenými kritériami. Slovné spojenia na označenie rizika sa uvedú v súlade s nasledovnými kritériami:

R22 Škodlivé po požití

Výsledky akútnej toxicity:

— LD_{50} orálne, potkan: $200 < LD_{50} \leq 2\,000$ mg/kg,

— Kritická dávka, orálne, potkan 50 mg/kg: 100-percentné prežitie, ale viditeľné príznaky otravy,

— menej ako 100-percentné prežitie pri 500 mg/kg, potkan, orálne metódou stabilnej dávky. Pozri vyhodnocovaciu tabuľku v testovacej metóde Bla) v prílohe V.

R21 Škodlivé pri kontakte s pokožkou

Výsledky akútnej toxicity:

— LD_{50} dermálne, potkan alebo králik: $400 < LD_{50} \leq 2\,000$ mg/kg.

R20 Škodlivé pri vdychovaní

Výsledky akútnej toxicity:

— LC_{50} inhalácia, potkan, pre aerosóly alebo častice: $1 < LC_{50} \leq 5$ mg/liter/4 h,

— LC_{50} inhalácia, potkan, pre plyny alebo výpary: $2 < LC_{50} \leq 20$ mg/liter/4 h

R65 Škodlivé: po požití môže spôsobiť poškodenie pľúc

Kvapalné látky a prípravky, predstavujúce pre ľudí nebezpečenstvo pri vdychovaní z dôvodu ich nízkej viskozity:

a) Látky a prípravky obsahujúce alifatické, alicyklické a aromatické uhľovodíky v celkovej koncentrácii 10 % alebo vyššej a vyznačujúce sa niektorou z nasledujúcich vlastností:

   — prietokový čas kratší ako 30 sekúnd v 3 mm ISO nádobe podľa ISO 2431, alebo

   — kinematická viskozita meraná kalibrovaným sklenným kapilárnym viskozimetrom v súlade s ISO 3104/3105 menšia ako 7×10^{-6} m^2/sec pri 40 °C, alebo

   — kinematická viskozita odvodená z meraní rotačnej viskozimetrie v súlade s ISO 3129 menšia ako 7×10^{-6} m^2/sek pri 40 °C.

   Poznámka: látky a prípravky spĺňajúce tieto kritériá nemusia byť klasifikované, ak majú stredné povrchové napätie vyššie ako 33 mN/m pri 25 °C, merané du Nouyho tenzometrom alebo testovacími metódami uvedenými v prílohe V časť A (5);

b) Látky a prípravky spadajúce sem na základe praktického pozorovania u ľudí.

R40 Možné riziká ireverzibilných účinkov

— silný dôkaz o tom, že po jednorázovej expozícii dávky, ktorá spadá vo všeobecnosti v rámci horeuvedeného rozpätia dávok, je pravdepodobný vznik nezvratného poškodenia zdravia, iného než sú účinky uvedené v kapitole 4.

Aby bol zrejmý spôsob podania látky a expozície, použije sa niektorá z nasledovných kombinácií označení špecifického rizika: R40/20, R40/21, R40/22, R40/20/21, R40/20/22, R40/21/22, R40/20/21/22.

R48 Nebezpečenstvo vážneho poškodenia zdravia pri dlhodobej expozícii

— po opakovanej alebo dlhodobej expozícii príslušným spôsobom je pravdepodobný vznik vážneho poškodenia zdravia (jednoznačná funkčná porucha alebo morfologická zmena, ktorá má toxikologický význam).

Látky a prípravky sa klasifikujú prinajmenšom ako škodlivé, ak sú tieto účinky pozorované pri nasledovných úrovniach:

— orálne, potkan ≤ 50 mg/kg (telesnej hmotnosti)/deň,

— dermálne, potkan alebo králik ≤ 100 mg/kg (telesnej hmotnosti)/deň,

— inhalácia, potkan ≤ 0,25 mg/liter, 6 h/deň.

Tieto základné hodnoty sa môžu aplikovať priamo, ak výrazné telesné poškodenia boli pozorované pri teste subchronickej toxicity(90 dní). Pri interpretovaní výsledkov testu subakútnej toxicity (28 dní), by sa mali získané hodnoty vynásobiť približne troma. Ak je k dispozícii test chronickej toxicity (dva roky), mal by sa vyhodnotiť od prípadu k prípadu. Ak sú k dispozícii výsledky štúdií z viac než z jedného časového obdobia, obvykle by sa mali použiť výsledky z najdlhšie trvajúcej štúdie.

Aby bol zrejmý spôsob podávania látky a spôsob expozície, použije sa niektorá z nasledovných kombinácií označení špecifického rizika: R48/20, R48/21, R48/22, R48/20/21, R48/20/22, R48/21/22, R48/20/21/22.

3.2.3.1. Poznámkykveľmiprchavýmlátkam

Pri niektorých látkach s vysokou koncentráciou nasýtených pár môžu byť k dispozícii dôkazy svedčiace o nepriaznivých účinkoch. Takéto látky nemôžu byť klasifikované podľa kritérií účinkov na zdravie uvedených v tejto príručke (3.2.3), alebo nezahrnutých do časti 3.2.8. Ak ale existuje primeraný dôkazový materiál o tom, že takéto látky môžu predstavovať riziko pri bežnej manipulácii a používaní, môže byť potrebná klasifikácia v prílohe I na základe princípu z prípadu na prípad.

3.2.6.1. Zapáleniepokožky

V súlade s príslušnými kritériami je možné priradiť nasledovné označenie špecifického rizika:

R38 Dráždivé pre pokožku

— látky a prípravky, ktoré spôsobujú závažné zapálenie pokožky, ktoré pretrváva aspoň 24 hodín po expozícii trvajúcej až štyri hodiny, pričom sa na králikovi použije testovacia metóda kožnej dráždivosti uvedená v prílohe V.

Zapálenie pokožky je závažné, ak:

a) stredná hodnota počtu vzniknutých erytémov a chrást alebo počtu edémov, vypočítaná zo súboru všetkých testovaných zvierat činí dva alebo viac;

b) alebo v prípade, že sa test z prílohy V uskutočnil na troch zvieratách, ak u dvoch alebo viacerých zvierat stredná hodnota počtu erytémov a chrást alebo počtu edémov vypočítaná zvlášť pre každé zviera činila dva alebo viac.

V oboch prípadoch by sa na výpočet príslušných stredných hodnôt mali použiť všetky hodnoty z každého zisťovania hodnôt (24, 48 a 72 hodín).

Zapálenie kože je závažné aj vtedy, ak na konci doby pozorovania pretrváva aspoň u dvoch zvierat. Do úvahy je potrebné brať osobitné účinky, napríklad hyperpláziu, tvorba lupín, škvrny, popraskanie, chrasty a vypadávanie ochlpenia.

Relevantné údaje môžu pochádzať aj zo štúdií neakútnych zvierat (pozri poznámky k označeniu špecifického rizika R48, časť 2 písm. d)). Tieto sa pokladajú za závažné, ak pozorované účinky sú porovnateľné s vyššie popísanými;

— látky a prípravky, ktoré pri krátkodobom, dlhodobom alebo opakovanom kontakte spôsobujú závažné zapálenie pokožky, pozorované v praxi u ľudí.

— organické peroxidy, okrem prípadov, kde sú k dispozícii dôkazy o opaku.

Parestézia :: Parestézia vyvolaná u ľudí kožným kontaktom s pyretroidnými pesticídmi sa nepokladá za dráždivý účinok, opodstatňujúci klasifikáciu ako Xi; R38. Avšak označenie pre bezpečné používanie S24 by sa malo použiť pri látkach, u ktorých je pozorovaný tento účinok.

3.2.8. *Iné toxikologické vlastnosti*

V súlade s nasledovnými kritériami (založenými na skúsenostiach získaných počas spracovávania prílohy I) sa budú látkam a prípravkom klasifikovaným na základe vyššie uvedených častí 2.2.1 až 3.2.7 a/alebo na základe kapitol 4 a 5 priraďovať dodatočné označenia špecifického rizika:

R29 Pri kontakte s vodou uvoľňuje jedovatý plyn

Látky a prípravky, ktoré pri kontakte s vodou alebo vlhkým vzduchom uvoľňujú veľmi jedovaté alebo jedovaté plyny v potenciálne nebezpečných množstvách, napríklad fosfid hlinitý, sírnik fosforečný.

R31 Pri kontakte s kyselinami uvoľňuje jedovatý plyn

Látky a prípravky, ktoré reagujú s kyselinami a uvoľňujú tak jedovaté plyny v nebezpečných množstvách, napríklad chlórnan sodný, polysulfid barnatý. Pre látky, používané širokou verejnosťou, by bolo vhodnejšie použiť označenie pre bezpečné používanie S50 (nemiešať s… (bude špecifikované výrobcom)).

R32 Pri kontakte s kyselinami uvoľňuje veľmi jedovatý plyn

Látky a prípravky, ktoré reagujú s kyselinami a uvoľňujú tak veľmi jedovaté plyny v nebezpečných množstvách, napríklad soli kyseliny kyanovodíkovej, kyanid sodný. Pre látky, používané širokou verejnosťou, by bolo vhodnejšie použiť označenie pre bezpečné používanie S50 (nemiešať s… (bude špecifikované výrobcom)).

R33 Nebezpečenstvo kumulatívnych účinkov

Látky a prípravky, u ktorých je pravdepodobnosť ukladania v ľudskom tele s možnosťou vyvolania určitých obáv, ktoré ale neoprávňujú použiť označenie špecifického rizika R48.

R64 Môže spôsobiť poškodenie dojčiat

Látky a prípravky, ktoré prijímajú matky a ktoré môžu narušiť laktáciu, alebo ktoré môžu byť prítomné (vrátane produktov látkovej výmeny) v materinskom mlieku v množstvách dostatočných na vznik obáv o zdravie dojčeného dieťaťa.

Pokiaľ ide o poznámky k použitiu tohto označenia špecifického rizika (a v niektorých prípadoch aj označenia špecifického rizika R33) pozri časť 4.2.3.3.

R66 Opakovaná expozícia môže spôsobiť vysušenie alebo popraskanie pokožky

Látky a prípravky, ktoré vyvolávajú obavy v dôsledku vysušenia, odlupovania alebo popraskania pokožky, ale nespĺňajú kritériá pre označenie špecifického rizika R38:

na základe:

— pozorovania v praxi po bežnej manipulácii a používaní, alebo

— relevantného dôkazu, týkajúceho sa ich predpokladaných účinkov na pokožku.

Pozri tiež časti 1.6 a 1.7.

R67 Pary môžu spôsobiť ospalosť a závrat

Prchavé látky a prípravky obsahujúce takéto látky, ktoré pri inhalácii vyvolávajú jednoznačné symptómy depresie centrálnej nervovej sústavy a ktoré ešte nie sú klasifikované v súvislosti s akútnou inhalačnou toxicitou označením špecifického rizika (R20, R23, R26, R40/20, R39/23 alebo R39/26).

Je možné použiť nasledovné dôkazové materiály:

a) údaje zo štúdií na zvieratách svedčiace o jednoznačných prejavoch depresie centrálnej nervovej sústavy (CNS), akými sú ospalosť, letargia, zhoršená koordinácia (vrátane straty reflexu vzpriamenia) a ataxia, a to pri nasledovných podmienkach:

   — koncentrácia/doba expozície neprekračuje 20 mg/litrov/4 h, alebo

   — pomer koncentrácie, vyvolávajúcej účinok pri dobe expozície £ 4 h, ku koncentrácii nasýtených pár (SVC) pri 20 °C je ≤ 1/10;

b) praktické skúsenosti s ľudmi (napr. únava, ospalosť, znížená bdelosť, strata reflexov, zhoršená koordinácia, závrat) z dobre zdokumentovaných správ, pri podmienkach expozície porovnateľných s vyššie uvedenými účinkami u zvierat.

Pozri tiež časti 1.6 a 1.7.

Pokiaľ ide o ďalšie doplnkové označenia špecifického rizika, pozri časť 2.2.6.

4.1.2. Ak výrobca, distribútor alebo dovozca má k dispozícii informácie, ktoré naznačujú, že látka by sa mala klasifikovať a označiť v súlade s kritériami uvedenými v časti 4.2.1, 4.2.2 alebo 4.2.3, predbežne látku označí v súlade s týmito kritériami na základe posúdenia dostupných informácií kvalifikovanou osobou.

4.1.3. Výrobca, distribútor alebo dovozca predloží čo najskôr jednému z členských štátov, v ktorých je látka uvedená na trh, dokument sumarizujúci všetky relevantné informácie. Tento súhrnný dokument by mal obsahovať aj bibliografiu obsahujúcu všetky relevantné odkazy vrátane akýchkoľvek relevantných neuverejnených údajov.

4.1.4. Okrem toho výrobca, distribútor alebo dovozca, ktorý má nové údaje, relevantné pre klasifikáciu a označenie látky v súlade s kritériami, uvedenými v časti 4.2.1, 4.2.2 alebo 4.2.3, predloží čo najskôr tieto údaje jednému z členských štátov, v ktorých je látka uvedená na trh.

5.2.2. *Nevodné životné prostredie*

5.2.2.1. Látky sa klasifikujú ako nebezpečné pre životné prostredie a priradí sa im príslušný symbol nebezpečnosti ‚N' so slovným označením ‚Nebezpečný pre životné prostredie' a tiež označenie špecifického rizika v súlade s nasledovnými kritériami:

R54: Jedovaté pre flóru

R55: Jedovaté pre faunu

R56: Jedovaté pre pôdne organizmy

R57: Jedovaté pre včely

R58: Môže mať dlhodobé škodlivé účinky na životné prostredie

Látky, ktoré na základe dostupných poznatkov o ich vlastnostiach, stálosti, akumulačnom potenciáli a predpokladanom alebo pozorovanom environmentálnom pôsobení môžu predstavovať bezprostredné alebo dlhodobé a/alebo oneskorené nebezpečenstvo pre štruktúru a/alebo fungovanie prírodných ekosystémov, iných než tých, o ktorých pojednáva časť 5.2.1. Podrobné kritériá budú vypracované neskôr.

5.2.2.2. Látky sa klasifikujú ako nebezpečné pre životné prostredie a priradí sa im výstražný symbol nebezpečnosti ‚N' so slovným označením ‚Nebezpečný pre životné prostredie' a tiež označenie špecifického rizika v súlade s nasledovnými kritériami:

R59: Nebezpečné pre ozónovú vrstvu

Látky, ktoré na základe dostupných poznatkov o ich vlastnostiach a predpokladanom alebo pozorovanom environmentálnom pôsobení môžu predstavovať nebezpečenstvo pre štruktúru a/alebo fungovanie stratosférickej ozónovej vrstvy. Patria sem látky, ktoré sú uvedené v prílohe I k nariadeniu Rady (ES) č. 3093/94 o látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu (Ú. v. ES L 333, 22.12.1994, s. 1) a v jej neskorších zmenách a doplnkoch.

6.2. **Označenie pre bezpečné používanie pre látok a prípravkov**

S1 Držte uzamknuté

— Oblasť použitia:

— veľmi jedovaté, jedovaté a žieravé látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

— povinné pre vyššie uvedené látky a prípravky, ak sa predávajú širokej verejnosti.

S2 Držte mimo dosahu detí

— Oblasť použitia:

— všetky nebezpečné látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

— povinné pre všetky nebezpečné látky a prípravky, predávané širokej verejnosti, s výnimkou tých, ktoré sú klasifikované len ako nebezpečné pre životné prostredie.

S3 Držte na chladnom mieste

— Oblasť použitia:

— organické peroxidy,

— iné nebezpečné látky a prípravky s bodom varu £ 40 °C.

— Kritériá použitia:

— povinné pre organické peroxidy, okrem prípadov, keď sa použije S 47,

— odporúčané pre iné nebezpečné látky a prípravky s bodom varu £ 40 °C.

S4 Držte mimo obytných priestorov

— Oblasť použitia:

— veľmi jedovaté a jedovaté látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

— obvykle obmedzené na veľmi jedovaté a jedovaté látky a prípravky, ak je žiadúce doplniť označením pre bezpečné používanie S13; napríklad ak existuje riziko inhalácie a látka alebo prípravok by sa mali skladovať mimo obytných štvrtí. Účelom tohto pokynu nie je zabrániť správnemu používaniu látky alebo prípravku v obytných štvrtiach.

S5 Držte pod… (vhodnou kvapalinou, ktorú špecifikuje výrobca)

— Oblasť použitia:

— samovoľne horľavé tuhé látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

— obvykle obmedzené na špeciálne prípady, napríklad sodík, draslík alebo biely fosfor.

S6 Držte pod… (inertným plynom, ktorý špecifikuje výrobca)

— Oblasť použitia:

— nebezpečné látky a prípravky, ktoré sa musia uchovávať v inertnej atmosfére.

— Kritériá použitia:

— obvykle obmedzené na špeciálne prípady, napríklad niektoré organické zlúčeniny kovov.

S7 Udržujte nádobu tesne uzavretú

— Oblasť použitia:

  — organické peroxidy,

  — látky a prípravky, ktoré môžu vytvárať veľmi jedovaté, jedovaté, škodlivé alebo mimoriadne horľavé plyny,

  — látky a prípravky, ktoré v kontakte s vlhkosťou vytvárajú mimoriadne horľavé plyny,

  — veľmi horľavé tuhé látky.

— Kritériá použitia:

  — povinné pre organické peroxidy,

  — odporúčané pre ostatné vyššie uvedené oblasti použitia.

S8 Udržujte nádobu suchú

— Oblasť použitia:

  — látky a prípravky, ktoré môžu prudko reagovať s vodou,

  — látky a prípravky, ktoré pri kontakte s vodou uvoľňujú mimoriadne horľavé plyny,

  — látky a prípravky, ktoré pri kontakte s vodou uvoľňujú veľmi jedovaté alebo jedovaté plyny.

— Kritériá použitia:

  — obvykle obmedzené na vyššie uvedené oblasti použitia, ak je potrebné posilniť výstrahy, dané zvlášť prostredníctvom označenia špecifického rizika R14, R15, a prostredníctvom označenia špecifického rizika R29.

S9 **Držte nádobu na dobre vetranom mieste**

— Oblasť použitia:

  — prchavé látky a prípravky, ktoré môžu vytvárať veľmi jedovaté, jedovaté alebo škodlivé výpary,

  — mimoriadne horľavé alebo veľmi horľavé kvapaliny a mimoriadne horľavé plyny,

— Kritériá použitia:

  — odporúčané pre prchavé látky a prípravky, ktoré môžu vytvárať veľmi jedovaté, jedovaté alebo škodlivé výpary,

  — odporúčané pre mimoriadne horľavé alebo veľmi horľavé kvapaliny alebo mimoriadne horľavé plyny.

S12 Nedržte nádobu uzatvorenú

— Oblasť použitia:

  — látky a prípravky, ktoré tvorbou plynov alebo výparov sú náchylné spôsobiť výbuch obalu.

— Kritériá použitia:

  — obvykle obmedzené na vyššie uvedené špeciálne prípady.

S13 Udržujte mimo dosahu potravín, nápojov a krmív pre zvieratá

— Oblasť použitia:

  — veľmi jedovaté, jedovaté a škodlivé látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

  — odporúčané, ak je pravdepodobné používanie takýchto látok a prípravkov širokou verejnosťou.

S14 Udržujte mimo dosahu… (neznášanlivého materiálu, ktorý určí výrobca)

— Oblasť použitia:

— organické peroxidy.

— Kritériá použitia:

— povinné a obvykle obmedzené na organické peroxidy. Môže však byť užitočné aj vo výnimočných prípadoch, ak je pravdepodobné, že nezlučiteľnosť spôsobí zvláštne riziko.

S15 Udržujte mimo dosahu tepla

— Oblasť použitia:

— látky a prípravky, ktoré sa môžu rozkladať, alebo ktoré môžu samovoľne reagovať pod vplyvom tepla.

— Kritériá použitia:

— obvykle obmedzené na špeciálne prípady, napríklad monoméry, ale neprirađuje sa, ak už boli použité označenia špecifického rizika: R2, R3 a/alebo R5.

S16 Udržujte mimo dosahu zdrojov zapálenia — Zákaz fajčenia

— Oblasť použitia:

— mimoriadne horľavé alebo veľmi horľavé kvapaliny a mimoriadne horľavé plyny.

— Kritériá použitia:

— odporúčané pre vyššie uvedené látky a prípravky, avšak neprirađuje sa, ak sa už použili označenia špecifického rizika: R2, R3 a/alebo R5.

S17 Udržujte mimo dosahu horľavého materiálu

— Oblasť použitia:

— látky a prípravky, ktoré môžu vytvárať výbušné alebo samovoľne horľavé zmesi s horľavým materiálom.

— Kritériá použitia:

— použiteľné v špeciálnych prípadoch, napríklad na zdôraznenie označenia špecifického rizika R8 a R9.

S18 S nádobou zaobchádzajte a otvárajte ju opatrne

— Oblasť použitia:

— látky a prípravky, ktoré sú náchylné vytvoriť v obale pretlak,

— látky a prípravky, ktoré môžu vytvárať výbušné peroxidy.

— Kritériá použitia:

— obvykle obmedzené na vyššie uvedené prípady, ak existuje nebezpečenstvo poškodenia očí a/alebo keď je pravdepodobné používanie látok a prípravkov širokou verejnosťou.

S20 Pri používaní nejedzte a nepite

— Oblasť použitia:

— veľmi jedovaté, jedovaté a žieravé látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

— obvykle obmedzené na špeciálne prípady (napríklad arzén a zlúčeniny arzénu; fluórooctany), najmä ak je pravdepodobné používanie niektorých z týchto látok a prípravkov širokou verejnosťou.

S21 Pri používaní nefajčite

— Oblasť použitia:

— látky a prípravky, ktoré po vznietení produkujú jedovaté produkty.

— Kritériá použitia:

— obvykle obmedzené na špeciálne prípady (napríklad halogénované zlúčeniny).

S22 Nedýchajte prach

— Oblasť použitia:

— všetky tuhé látky a prípravky nebezpečné pre zdravie.

— Kritériá použitia:

— povinné pre vyššie uvedené látky a prípravky, ktorým je priradené označenie špecifického rizika R42,

— odporúčané pre tie vyššie uvedené látky a prípravky, ktoré sa dodávajú v podobe inhalovateľného prášku a pri ktorých nebezpečenstvo inhalácie pre zdravie nie je známe.

S23 Nedýchajte plyn/dym/pary/aerosóly… (Vhodné slovo špecifikuje výrobca)

— Oblasť použitia:

— všetky kvapalné alebo plynné látky a prípravky nebezpečné pre zdravie.

— Kritériá použitia:

— povinné pre vyššie uvedené látky a prípravky, ktorým je priradené označenia špecifického rizika R42,

— povinné pre látky a prípravky, určené na použitie rozstrekovaním. Okrem toho musí byť priradené aj označenie pre bezpečné používanie S38 alebo

— označenie špecifického rizika S51, odporúčané v prípadoch, kde je potrebné upriamiť pozornosť užívateľa na riziká inhalácie, ktoré nie sú spomínané v priradených označeniach špecifického rizika.

S24 Zabráňte kontaktu s pokožkou

— Oblasť použitia:

— všetky látky a prípravky nebezpečné pre zdravie.

— Kritériá použitia:

— povinné pre látky a prípravky, ktorým bolo priradené označenia špecifického rizika R43, s výnimkou prípadov, kde bolo priradené aj označenie pre bezpečné používanie S36,

— odporúčané v prípadoch, kde je potrebné upriamiť pozornosť užívateľa na riziká kontaktu s pokožkou (napr. parestézia), ktoré nie sú spomínané v priradených označeniach špecifického rizika. Je ale možné použiť aj na zdôraznenie označenia špecifického rizika.

S25 Zabráňte kontaktu s očami

— Oblasť použitia:

— všetky látky a prípravky nebezpečné pre zdravie.

— Kritériá použitia:

— odporúčané v prípadoch, kde je potrebné upriamiť pozornosť užívateľa na riziká kontaktu s očami, ktoré sa nespomínajú v použitých označeniach špecifického rizika. Je ale ich možné použiť aj na zdôraznenie označenia špecifického rizika,

— odporúčané pre látky, ktorým je priradené označenie špecifického rizika: R34, R35, R36 alebo R41 a u ktorých je pravdepodobné používanie širokou verejnosťou.

S26 V prípade kontaktu s očami je potrebné ihneď ich vymyť s veľkým množstvom vody a vyhľadať lekársku pomoc

— Oblasť použitia:

  — žieravé alebo dráždivé látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

  — povinné pre žieravé látky a prípravky a pre tie, ktorým už bolo priradené označenie špecifického rizika R41,

  — odporúčané pre dráždivé látky a prípravky, ktorým už bola priradené označenie špecifického rizika R36.

S27 Okamžite si vyzlečte kontaminovaný odev

— Oblasť použitia:

  — veľmi jedovaté, jedovaté alebo žieravé látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

  — povinné pre veľmi jedovaté látky a prípravky, ktorým bolo priradené označenie špecifického rizika R27 a u ktorých je pravdepodobné používanie širokou verejnosťou,

  — odporúčané pre veľmi jedovaté látky a prípravky, používané priemyselne, ktorým bolo priradené označenie špecifického rizika R27. Tento bezpečnostný pokyn by však nemal byť použitý, ak bolo priradené označenie pre bezpečné používanie S 36.

  — odporúčané pre jedovaté látky a prípravky, ktorým bolo priradené označenie špecifického rizika R24, ako aj žieravé látky a prípravky, u ktorých je pravdepodobné používanie širokou verejnosťou.

S28 Po kontakte s pokožkou okamžite umyť veľkým množstvom… (bude špecifikované výrobcom)

— Oblasť použitia:

  — veľmi jedovaté, jedovaté alebo žieravé látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

  — povinné pre veľmi jedovaté látky a prípravky,

  — odporúčané pre ostatné vyššie uvedené látky a prípravky, najmä ak voda nie je najvhodnejšou tekutinou na oplachovanie,

  — odporúčané pre žieravé látky a prípravky, u ktorých je pravdepodobné používanie širokou verejnosťou.

S29 Nevypúšťať do kanalizačnej siete

— Oblasť použitia:

  — mimoriadne alebo veľmi horľavé kvapaliny, nemiešateľné s vodou,

  — veľmi jedovaté a jedovaté látky a prípravky,

  — látky nebezpečné pre životné prostredie.

— Kritériá použitia:

  — povinné pre látky nebezpečné pre životné prostredie, ktorým je priradený výstražný symbol nebezpečnosti ‚N', a u ktorých je pravdepodobné používanie širokou verejnosťou s výnimkou prípadov, ak je určený spôsob použitia,

  — odporúčané pre ostatné vyššie uvedené látky a prípravky, u ktorých je pravdepodobné používanie širokou verejnosťou, s výnimkou prípadov, kde toto je určený spôsob použitia.

S30 Nikdy nepridávajte vodu k tomuto prípravku

— Oblasť použitia:

  — látky a prípravky, ktoré s vodou prudko reagujú.

— Kritériá použitia:

  — obvykle obmedzené na špeciálne prípady (napr. kyselina sírová), použiteľné podľa potreby ako najzrozumiteľnejšia možná informácia, či už na zdôraznenie označenia špecifického rizika R14, alebo ako alternatíva k označeniu špecifického rizika R14.

S33 Vykonajte predbežné opatrenia proti statickej elektrine

— Oblasť použitia:

  — mimoriadne alebo veľmi horľavé látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

  — odporúčané pre priemyselne používané látky a prípravky, ktoré neabsorbujú vlhkosť. Prakticky sa nikdy nepoužíva pre látky a prípravky v podobe, v akej sa uvádzajú na trh pre používanie širokou verejnosťou.

S35 Tento materiál a jeho obal musia byť zlikvidované bezpečným spôsobom

— Oblasť použitia:

  — všetky nebezpečné látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

  — odporúčané pre látky a prípravky na správne odstránenie ktorých je potrebné osobitné poučenie.

S36 Noste vhodný ochranný odev

— Oblasť použitia:

  — organické peroxidy,

  — veľmi jedovaté, jedovaté alebo škodlivé látky a prípravky,

  — žieravé látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

  — povinné pre veľmi jedovaté a žieravé látky a prípravky,

  — povinné pre tie látky a prípravky, ktorým bolo priradené označenie špecifického rizika R21alebo R24,

  — povinné pre 3. kategóriu karcinogénov, mutagénov a látok poškodzujúcich reprodukciu, s výnimkou prípadov, kde takéto účinky vyvoláva výlučne inhalácia látky alebo prípravku,

  — povinné pre organické peroxidy,

  — odporúčané pre jedovaté látky a prípravky, ak hodnota LD_{50} pri kožnej aplikácii nie je známa, ale je pravdepodobná toxicita látky alebo prípravku pri kontakte s kožou,

  — odporúčané pre priemyselne používané látky a prípravky, ktoré sú náchylné pri dlhodobej expozícii poškodzovať zdravie.

S37 Noste vhodné rukavice

— Oblasť použitia:

  — veľmi jedovaté, jedovaté, škodlivé alebo žieravé látky a prípravky,

  — organické peroxidy,

  — látky a prípravky dráždivé pre kožu, alebo spôsobujúce pri kontakte s kožou senzibiláciu.

— Kritériá použitia:

  — povinné pre veľmi jedovaté a žieravé látky a prípravky,

  — povinné pre tie látky a prípravky, ktorým bolo priradené označenie špecifického rizika R21, R24 alebo R43,

  — povinné pre 3. kategóriu karcinogénov, mutagénov a látok poškodzujúcich reprodukciu, s výnimkou prípadov, kde takéto účinky vyvoláva výlučne inhalácia látky alebo prípravku,

  — povinné pre organické peroxidy,

  — odporúčané pre jedovaté látky a prípravky, ak hodnota LD_{50} pri kožnej aplikácii nie je známa, ale látka alebo prípravok sú pravdepodobne škodlivé pri kontakte s kožou,

  — odporúčané pre látky a prípravky, dráždivé pre kožu.

S38 V prípade nedostatočného vetrania použite vhodný respirátor

— Oblasť použitia:

  — veľmi jedovaté alebo jedovaté látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

  — obvykle obmedzené na špeciálne prípady týkajúce sa používania veľmi jedovatých alebo jedovatých látok a prípravkov v priemysle alebo v poľnohospodárstve.

S39 Použite ochranu očí/tváre

— Oblasť použitia:

  — organické peroxidy,

  — žieravé látky a prípravky vrátane dráždidiel, pri ktorých vzniká riziko vážneho poškodenia očí,

  — veľmi jedovaté a jedovaté látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

  — povinné pre tie látky a prípravky, ktorým bolo priradené označenie špecifického rizika R34, R35 alebo R41,

  — povinné pre organické peroxidy,

  — odporúčané v prípadoch, kde je potrebné upriamiť pozornosť užívateľa na riziká kontaktu s očami, ktoré sa nespomínajú v priradených označeniach špecifického rizika,

  — obvykle obmedzené na výnimočné prípady pri veľmi jedovatých a jedovatých látkach a prípravkoch, kde existuje riziko postriekania a kde je pravdepodobná ľahká absorpcia pokožkou.

S40 Na vyčistenie podlahy a všetkých priestorov kontaminovaných týmto materiálom použite.… (špecifikuje výrobca)

— Oblasť použitia:

  — všetky nebezpečné látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

  — obvykle obmedzené na tie nebezpečné látky a prípravky, pri ktorých sa voda nepokladá za vhodný čistiaci prostriedok (napr. tam, kde je potrebná absorpcia práškovým materiálom, rozpustenie rozpúšťadlom atď.) a pri ktorých je zo zdravotných a/alebo bezpečnostných dôvodov dôležité uviesť varovanie na označení.

S41 V prípade požiaru alebo výbuchu nevdychujte výpary

— Oblasť použitia:

  — nebezpečné látky a prípravky, ktoré po vznietení uvoľňujú veľmi jedovaté alebo jedovaté plyny.

— Kritériá použitia:

  — obvykle obmedzené na špeciálne prípady.

S42 Počas zadymovania/rozprašovania použite vhodný respirátor (vhodné znenie špecifikuje výrobca)

— Oblasť použitia:

— látky a prípravky, určené na takéto použitie, ktoré však môžu ohroziť zdravie a bezpečnosť užívateľa, ak nie sú urobené náležité opatrenia.

— Kritériá použitia:

— obvykle obmedzené na špeciálne prípady.

S43 V prípade požiaru použite… (uveďte presný typ hasiaceho prístroja). Ak voda zvyšuje riziko, dodajte — Nikdy nepoužite vodu

— Oblasť použitia:

— mimoriadne horľavé, veľmi horľavé a horľavé látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

— povinné pre látky a prípravky, ktoré v kontakte s vodou alebo vlhkým vzduchom uvoľňujú mimoriadne horľavé plyny,

— odporúčané pre mimoriadne horľavé, veľmi horľavé a horľavé látky a prípravky, najmä ak sú nemiešateľné s vodou.

S45 V prípade nehody alebo nevoľnosti okamžite vyhľadajte lekársku pomoc (a ak je to možné, ukážte označenie látky alebo prípravku)

— Oblasť použitia:

— veľmi jedovaté látky a prípravky,

— jedovaté a žieravé látky a prípravky,

— látky a prípravky, ktoré pri inhalácii spôsobujú senzibilitu.

— Kritériá použitia:

— povinné pre vyššie uvedené látky a prípravky.

S46 V prípade požitia vyhľadajte okamžite lekársku pomoc a ukážte tento obal alebo označenie

— Oblasť použitia:

— všetky nebezpečné látky a prípravky okrem tých, ktoré sú veľmi jedovaté, jedovaté, žieravé alebo nebezpečné pre životné prostredie.

— Kritériá použitia:

— povinné pre všetky vyššie uvedené nebezpečné látky a prípravky, u ktorých je pravdepodobnosť používania širokou verejnosťou, s výnimkou prípadov, kde nie je dôvod na akékoľvek obavy z ich požitia, najmä deťmi.

S47 Držte pri teplote nepresahujúcej.…

— °C (teplotu špecifikuje výrobca) Oblasť použitia:

— látky a prípravky, ktoré sa pri určitej teplote stávajú nestabilnými.

— Kritériá použitia:

— obvykle obmedzené na špeciálne prípady (napr. niektoré organické peroxidy).

S48 Udržujte navlhčené s… (vhodný materiál špecifikuje výrobca)

— Oblasť použitia:

— látky a prípravky, ktoré ak sa nechajú vysušiť, môžu sa stať veľmi citlivými na iskry, trenie alebo nárazy.

— Kritériá použitia:

— obvykle obmedzené na špeciálne prípady, napríklad nitrocelulózy.

S49 Udržujte len v pôvodnej nádobe

— Oblasť použitia:

— látky a prípravky citlivé na katalytický rozklad.

— Kritériá použitia:

— látky a prípravky citlivé na katalytický rozklad, napríklad niektoré organické peroxidy.

S50 Nemiešajte s… (špecifikuje výrobca)

— Oblasť použitia:

— látky a prípravky, ktoré môžu s daným výrobkom reagovať a tak uvoľňovať veľmi jedovaté alebo jedovaté plyny,

— organické peroxidy.

— Kritériá použitia:

— odporúčané pre vyššie uvedené látky a prípravky, u ktorých je pravdepodobnosť používania širokou verejnosťou, ak je tento pokyn lepšia alternatíva ako označenie špecifického rizika R31 alebo R32,

— povinné pre určité peroxidy, ktoré môžu prudko reagovať s urýchľovačmi alebo aktivátormi.

S51 Používajte len na dobre vetranom mieste

— Oblasť použitia:

— látky a prípravky, u ktorých je pravdepodobná tvorba výparov, prášku, rozstreku, dymov, oparov atď., alebo ktoré sú na tieto účely určené, a pri ktorých vzniká inhalačné nebezpečenstvo alebo nebezpečenstvo požiaru alebo výbuchu.

— Kritériá použitia:

— odporúčané v prípadoch, kde by použitie označenia pre bezpečné používanie S38 nebolo vhodné. Tento pokyn je dôležitý, ak je u takýchto látok a prípravkov pravdepodobnosť používania širokou verejnosťou.

S52 Neodporúča sa pre použitie v interiéroch na veľkých povrchových plochách

— Oblasť použitia:

— prchavé, veľmi jedovaté, jedovaté a škodlivé látky a prípravky obsahujúce takéto látky.

— Kritériá použitia:

— odporúčané v prípadoch, kde sa pri dlhodobom vystavení týmto látkam predpokladá poškodenie zdravia z dôvodu ich odparovania z veľkých povrchových plôch v domácnosti alebo na iných uzavretých miestach, kde sa zhromažďujú ľudia.

S53 Vyhnite sa pôsobeniu — pred použitím sa oboznámte so špeciálnymi inštrukciami

— Oblasť použitia:

— látky a prípravky, ktoré sú karcinogénne, mutagénne a/alebo jedovaté pre reprodukciu.

— Kritériá použitia:

— povinné pre vyššie uvedené látky a prípravky, ktorým bolo priradené aspoň jedno z nasledujúcich označení špecifického rizika R45, R46, R49, R60 alebo R61.

S56 Zlikvidujte tento materiál a príslušnú nádobu na mieste zberu nebezpečného alebo špeciálneho odpadu

— Oblasť použitia:

— všetky nebezpečné látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

— odporúčané pre všetky nebezpečné látky a prípravky, u ktorých je pravdepodobnosť používania širokou verejnosťou, a u ktorých sa vyžaduje osobitná likvidácia.

S57 Použite vhodnú nádobu na zabránenie kontaminácii životného prostredia

— Oblasť použitia:

— látky, ktorým bol priradený výstražný symbol nebezpečnosti ‚N'.

— Kritériá použitia:

— obvykle obmedzené na látky, u ktorých nie je pravdepodobnosť používania širokou verejnosťou.

S59 Obráťte sa na výrobcu/dodávateľa s požiadavkou o informácie týkajúce sa obnovenia/recyklácie

— Oblasť použitia:

— všetky nebezpečné látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

— povinné pre látky nebezpečné pre ozónovú vrstvu,

— odporúčané pre ostatné látky a prípravky, pre ktoré sa odporúča obnova/recyklovanie.

S60 Tento materiál a príslušná nádoba musia byť zlikvidované ako nebezpečný odpad

— Oblasť použitia:

— všetky nebezpečné látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

— odporúčané pre látky a prípravky, u ktorých nie je pravdepodobnosť používania širokou verejnosťou a ktorým nebolo priradené označenie pre bezpečné používanie S35.

S61 Zabráňte uvoľneniu do životného prostredia. Oboznámte sa so špeciálnymi inštrukciami/kartou bezpečnostných údajov

— Oblasť použitia:

— látky nebezpečné pre životné prostredie.

— Kritériá použitia:

— obvykle používané pre látky, ktorým bol priradený výstražný symbol nebezpečnosti ‚N',

— odporúčané pre všetky ostatné látky klasifikované ako nebezpečné pre životné prostredie, ktoré nespadajú do predchádzajúceho bodu.

S62 V prípade požitia nevyvolávajte zvracanie. Okamžite vyhľadajte lekársku pomoc a ukážte túto nádobu alebo označenie

— Oblasť použitia:

— látky a prípravky klasifikované podľa kritérií v časti 3.2.3 ako škodlivé s označením špecifického rizika R65,

— netýka sa látok a prípravkov, ktoré sú uvedené na trh v aerosólových obaloch (alebo v obaloch s utesneným rozstrekovačom), pozri časti 8 a 9.

— Kritériá použitia:

— povinné pre vyššie uvedené látky a prípravky, ak sa predávajú širokej verejnosti alebo ak je pravdepodobnosť ich používania širokou verejnosťou, okrem prípadov, kde je povinné označenie pre bezpečné používanie S45 alebo S46,

— odporúčané pre vyššie uvedené látky a prípravky, ak sa používajú priemyselne, okrem prípadov, kde je povinné označenie pre bezpečné používanie S45 alebo S46.

S63 Pri úraze spôsobenom vdýchnutím látky postihnutého premiestnite na čerstvý vzduch a zabezpečte mu kľud

— Oblasť použitia:

— veľmi jedovaté a jedovaté látky a prípravky (plyny, výpary, častice, prchavé kvapaliny),

— látky a prípravky, spôsobujúce respiračnú senzibilitu.

— Kritériá použitia:

— povinné pre látky a prípravky, ktorým bolo priradené označenie pre bezpečné používanie R26, R23 alebo R42 a u ktorých je pravdepodobnosť používania širokou verejnosťou, a to spôsobom, ktorý by mohol viesť k inhalácii.

S64 Pri požití vypláchnite ústa vodou (iba ak je postihnutý pri vedomí)

— Oblasť použitia:

— žieravé alebo dráždivé látky a prípravky.

— Kritériá použitia:

— odporúčané pre vyššie uvedené látky a prípravky, u ktorých je pravdepodobnosť používania širokou verejnosťou, a pre ktoré sa hodí uvedené zaobchádzanie.

7.5.2. *Výber bezpečnostného označenia*

Konečný výber bezpečnostného označenia (S) musí zohľadňovať špecifické riziko (R) uvedené na označení a tiež označenie pre použitie, na ktoré sú daná látka alebo prípravok určené:

— spravidla postačujú štyri bezpečnostné označenia S na vyjadrenie najvhodnejšieho bezpečnostného označenia; pre tento účel sa pokladajú kombinácie označení pre bezpečné používanie uvedené v prílohe IV za jednu vetu;

— v prípade bezpečnostného označenia S týkajúceho sa likvidácie, používa sa jedno bezpečnostné označenie s výnimkou prípadov, keď je zrejmé, že likvidácia materiálu a jeho obalu nepredstavuje nebezpečenstvo pre zdravie ľudí alebo životné prostredie. Poučenie o bezpečnom odstraňovaní je dôležité najmä pri látkach a prípravkoch predávaných širokej verejnosti;

— niektoré označenia špecifického rizika R sa pri dôkladnom výbere označenia pre bezpečné použitie S stávajú zbytočnými, čo platí aj naopak; označenia pre bezpečné použitie, ktoré zjavne zodpovedajú označeniam špecifického rizika R sa uvádzajú, len ak je zámerom zdôrazniť špecifické varovanie;

— pri výbere príslušného označenia pre bezpečné používanie S sa musí klásť mimoriadny dôraz na predpokladané podmienky používania určitých látok a prípravkov, napríklad rozstrekovanie alebo iné aerosólové spôsoby využitia. Pri výbere pokynov by sa mal zohľadniť spôsob použitia, na ktorý sú dané látky alebo prípravky určené;

— označenia pre bezpečné používanie S1, S2 a S45 sú povinné pre všetky veľmi jedovaté, jedovaté a žieravé látky a prípravky predávané širokej verejnosti;

— označenia pre bezpečné používanie S2 a S46 sú povinné pre všetky ostatné nebezpečné látky a prípravky (okrem tých, ktoré sú klasifikované len ako nebezpečné pre životné prostredie) predávané širokej verejnosti.

Ak označenia zvolené podľa prísnych kritérií v časti 6.2 sú nadbytočné alebo nejednoznačné, alebo vzhľadom na konkrétny výrobok/balenie jednoznačne nepotrebné, potom je možné niektoré z nich vynechať.

8. ZVLÁŠTNE PRÍPADY: LÁTKY

8.1. **Prenosné plynové nádoby (bomby, fľaše)**

Pri prenosných plynových nádobách (bombách, fľašiach) sa požiadavky týkajúce sa označovania pokladajú za splnené, ak sú v súlade s článkom 23 alebo článkom 24 ods. 6 písm. b).

Avšak ako výnimku z článku 24 ods. 1 a 2 pre plynové nádoby (bomby, fľaše) s objemom kvapaliny 150 litrov alebo menším, je možné použiť jednu z nasledujúcich alternatív:

— formát a rozmery označenia sa môžu riadiť predpismi ISO normy ISO/DP 7225,

— informácie stanovené v článku 23 ods. 2 môžu byť uvedené na trvanlivom informačnom disku alebo nálepke (štítku alebo etikete) upevnenej na nádobe (bombe, fľaši).

8.2. **Plynové nádoby určené pre propán, bután alebo skvapalnený ropný plyn (LPG)**

Tieto látky sú klasifikované v prílohe I. Hoci sú klasifikované podľa článku 2, nepredstavujú nebezpečenstvo pre zdravie ľudí, ak sú uvedené na trh v uzavretých tlakových nádobách (bombách, fľašiach) alebo v jednorázových zásobníkoch v rozsahu platnosti EN 417 ako palivové plyny uvoľňované len na spaľovanie.

Tieto tlakové nádoby (bomby, fľaše) alebo zásobníky musia byť označené príslušným výstražným symbolom nebezpečnosti a príslušným označením špecifického rizika alebo príslušným označením pre bezpečné používanie upozorňujúcimi na horľavosť. Na označení sa nevyžaduje informácia o účinkoch na zdravie ľudí. Avšak informácie o účinkoch na zdravie ľudí, ktoré mali byť na označení, musí osoba, zodpovedná za uvedenie látky na trh, poskytnúť profesionálnemu užívateľovi vo formáte popísanom v článku 27 smernice. Čo sa týka spotrebiteľov, je potrebné poskytnúť im dostatočné informácie na vykonanie všetkých potrebných opatrení na ochranu zdravia a bezpečnosti, ako je to popísané v článku 1 ods. 3 smernice č. 91/155/EHS, upravenej smernicou č. 93/112/EHS.

8.3. **Kovy v kompaktnej forme**

Tieto látky sú klasifikované v prílohe I, alebo sa klasifikujú podľa článku 6. Ale niektoré z týchto látok, hoci sú klasifikované podľa článku 2, nepredstavujú vo forme, v ktorej sú uvedené na trh nebezpečenstvo pre zdravie ľudí po vdýchnutí, po požití alebo pri kontakte s pokožkou, alebo nebezpečenstvo pre vodné prostredie. Takéto látky nevyžadujú označenie podľa článku 23. Avšak všetky informácie, ktoré mali byť na označení, musí osoba zodpovedná za uvedenie kovu na trh, poskytnúť užívateľovi vo formáte, popísanom v článku 27.

8.4. **Látky označené R 65**

Látky klasifikované ako škodlivé na základe nebezpečenstva pri vdýchnutí nemusia byť označené ako škodlivé s označením špecifického rizika R65, ak sú na trh uvedené v aerosólových obaloch alebo v obaloch s pevným uzáverom. “